

LIETUVOS RESPUBLIKOS
RADIACINĖS SAUGOS ĮSTATYMO 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 18, 22, 23, 24
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 8¹, 8²,
8³ IR 8⁴ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS

2010 m. rugsėjo 21 d. Nr. XI-1019
Vilnius

(Žin., 1999, Nr. [11-239](#); 2004, Nr. [60-2123](#))

1 straipsnis. 1 straipsnio 1 dalies pakeitimas

1 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje vietoj žodžių „juridinių asmenų, įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, ir fizinių asmenų“ įrašyti žodžius „fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialų“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Šis įstatymas reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialų santykius, atsirandančius dėl veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo. Šis įstatymas nustato radiacinės saugos teisinius pagrindus, leidžiančius apsaugoti žmones ir aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti ir papildyti 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apšvita** – procesas, kurio metu jonizuojančiosios spinduliuotės srautas apšvitina žmogų ar aplinką.

2. **Darbuotojas, dirbantis su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais** (toliau – darbuotojas) – valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, dirbantis su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais arba jų veikiami ir veikiami apšvitos, kurios dozė gali viršyti gyventojams nustatytas ribas.

3. **Gamtinė spinduliuotė** – jonizuojančioji spinduliuotė, kurią sudaro kosminė spinduliuotė ir natūraliai pasiskirsčiusių gamtinių radionuklidų spinduliuotė.

4. **Gyventojai** – asmenys, išskyrus darbuotojus ir mokinius bei studentus, mokymosi metu naudojančius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, ir asmenis, kurie apšvitinami dėl jų pačių sveikatos priežiūros arba savanoriškai padėdami pacientams ar dalyvaudami medicininiuose bei biomediciniuose moksliniuose tyrimuose.

5. **Jonizuojančioji spinduliuotė** – spinduliuotė, kuriai veikiant biologinėje aplinkoje susidaro skirtingų krūvių jonai.

6. **Jonizuojančiosios spinduliuotės generatoriai** – įrenginiai bei jų dalys, neturintys radioaktyviųjų medžiagų, bet dėl techninių savybių galintys generuoti jonizuojančiąją spinduliuotę.

7. **Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis** – aparatas, radioaktyvioji medžiaga, įrenginys, gaminys arba prekė, skleidžiantys arba galintys skleisti jonizuojančiąją spinduliuotę.

8. **Laikinis leidimas** – dokumentas, suteikiantis teisę šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims, turintiems valstybėje narėje išduotą dokumentą, suteikianti teisę verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, laikinai Lietuvos Respublikoje verstis laikinajame leidime nurodyta veikla, laikantis šiame ir kituose įstatymuose bei teisės aktuose nustatytų sąlygų ir reikalavimų. Vertimosi veikla laikinumą vertina ir laikinojo leidimo galiojimo terminą nustato Radiacinės saugos centras, atsižvelgdamas į veiklos vykdymo trukmę, reguliarumą, dažnumą ir tęstinumą.

9. **Leidimas vežti radioaktyviašias medžiagas** – dokumentas, suteikiantis vienkartinę teisę įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, vežti tranzitu ar vežti šalies viduje radioaktyviašias medžiagas laikantis šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų sąlygų ir reikalavimų.

10. **Licencija** – dokumentas, suteikiantis teisę neterminuotą laiką verstis licencijoje nurodyta veikla laikantis šiame įstatyme ir kituose įstatymuose bei teisės aktuose nustatytų sąlygų ir reikalavimų.

11. **Medicininė apšvita** – apšvita, kurią patiria pacientai jų sveikatos priežiūros metu, medicininių ir biomedicininių mokslinių tyrimų metu bei asmenys (išskyrus darbuotojus), kurie savanoriškai padeda pacientui.

12. **Nereguliuojamosios veiklos kriterijai** – nustatyti dydžiai, kurių neviršijus, veiklai netaikomi radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai ir nereikalinga licencija.

13. **Radiacinė avarija** – situacija, kilusi dėl aparato gedimo arba technologinio proceso pažeidimų ar kitų priežasčių, kai dėl jų padarinių ar galimų padarinių reikia taikyti radiacinės saugos priemones.

14. **Radiacinė sauga** – visuma teisinių, techninių, technologinių, statybos, higienos bei darbų saugos, aplinkos apsaugos normų ir taisyklių bei priemonių, kuriomis užtikrinama žmonių ir aplinkos apsauga nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

15. **Radioaktyvioji medžiaga** – kiekviena medžiaga, kurioje yra vienas arba daugiau radionuklidų ir kurių savitasis aktyvumas viršija nustatytą dydį.

16. **Radioaktyviosios atliekos** – radioaktyviosios medžiagos, kurių toliau naudoti yra netikslinga arba negalima.

17. **Radioaktyvusis užterštumas** – bet kurios medžiagos, paviršiaus ar aplinkos bei žmogaus užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis. Žmogaus radioaktyvusis užterštumas – tai ir išorinis odos užterštumas, ir vidinis užterštumas.

18. **Valstybė narė** – bet kuri Europos Sąjungos valstybė narė ar Europos ekonominės erdvės valstybė.

19. **Valstybinė radiacinės saugos ekspertizė** – radiacinės saugos duomenų analizė, jos raidos tendencijų prognozė, kurią atlieka šio įstatymo bei kitų Lietuvos Respublikos įstatymų ar Vyriausybės nutarimų įgalios valstybės institucijos.

20. **Veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais** (toliau – veikla) – veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ar su radioaktyviosiomis atliekomis, kuri lemia arba gali lemti papildomą darbuotojų ir gyventojų apšvitą arba dėl kurios padidėja apšvitintų žmonių skaičius ar jų apšvitos tikimybė.“

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5 straipsnis. Savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencija radiacinės saugos srityje

Radiacinė sauga yra valstybės perduota savivaldybei funkcija, už kurios vykdymą atsakingas savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administracijos direktorius:

1) reiškia savivaldybės nuomonę, dalyvaudamas sprendžiant asmenų, kurie verčiasi ar planuoja verstis šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla, statybos, rekonstrukcijos ar veiklos nutraukimo klausimus;

2) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka skelbia visuomenei informaciją apie radiacines avarijas, radioaktyviųjų medžiagų taršą, galinčias turėti ar turinčias įtakos aplinkos užterštumui, žmonių sveikatai ar gyvybei, bei įgyvendinamas radiacinės saugos priemones;

3) rengia žmonių radiacinės saugos ir radiacinių avarių padarinių likvidavimo planus ir juos įgyvendina radiacinės avarijos atveju;

4) atlieka kitas radiacinės saugos valstybinio valdymo funkcijas, kurias reglamentuoja kiti įstatymai ir teisės aktai.“

4 straipsnis. 7 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktų pakeitimas

1. Pakeisti 7 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka išduoda licencijas ar laikinuosius leidimus verstis veikla, nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, juos patikslina, sustabdo jų galiojimą, panaikina jų galiojimo sustabdymą ar panaikina jų galiojimą;“.

2. Pakeisti 7 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) prižiūri, kaip fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai laikosi šiame įstatyme, licencijose, laikinuosiuose leidimuose ir radiacinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, ir už šių reikalavimų pažeidimus taiko įstatymų numatytą atsakomybę;“.

5 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„8 straipsnis. Veiklos licencijavimas, laikinųjų leidimų ir leidimų vežti radioaktyvias medžiagas išdavimas, draudžiama veikla

1. Be Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka Radiacinės saugos centro išduotos licencijos ar laikinojo leidimo gaminti, naudoti, saugoti, montuoti, prižiūrėti, remontuoti, perdirbti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, prekiauti jais, vežti radioaktyvias medžiagas, tvarkyti (surinkti, rūšiuoti, apdoroti, laikyti, perdirbti, vežti, saugoti, nukenksminti) radioaktyvias atliekas ir neturint jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje pas kitą šio straipsnio 2 dalyje nurodytą asmenį, turintį licenciją, draudžiama, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 3 dalyje.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla gali verstis Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo arba kitoje valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialai, taip pat kitos užsienio valstybės juridinio asmens ar kitos organizacijos filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje (toliau – asmuo).

3. Licencija ar laikinasis leidimas, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, nereikalingi:

1) verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kuriems taikomi nereguliuojamosios veiklos kriterijai;

2) prekiauti, vežti ir saugoti jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius;

3) vežti radioaktyvias medžiagas nekontroliuojamose pakuotėse, nurodytose Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, reglamentuojančiose pavojingų krovinių vežimą.

4. Licencijų rūšys yra šios:

1) licencija gaminti, naudoti, saugoti, prižiūrėti, remontuoti, perdirbti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, tvarkyti (surinkti, rūšiuoti, apdoroti, laikyti, perdirbti, saugoti, nukenksminti) radioaktyvias atliekas;

2) licencija montuoti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius;

3) licencija prekiauti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

4) licencija vežti radioaktyvias medžiagas ir (ar) radioaktyvias atliekas;

5) licencija verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje pas kitą asmenį, turintį licenciją.

5. Be Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išduoto leidimo vežti radioaktyvias medžiagas draudžiama. Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, norintys gauti leidimą vežti radioaktyvias medžiagas, turi pateikti įstatymų nustatyta tvarka įgaliotai institucijai nustatytos formos paraišką. Atsakymo dėl leidimo vežti radioaktyvias medžiagas išdavimo nepateikimas nelaikomas leidimo vežti radioaktyvias medžiagas išdavimu. Jeigu fiziniai ir juridiniai

asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, turintys leidimą vežti radioaktyvias medžiagas, nesilaiko radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų, įstatymų nustatyta tvarka įgaliota institucija panaikina leidimo vežti radioaktyvias medžiagas galiojimą.

6. Už licencijos ar laikinojo leidimo išdavimą, jų patikslinimą, licencijos ar laikinojo leidimo dublikato išdavimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, taip pat už leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ir jo dublikato išdavimą šio straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais imama valstybės rinkliava.

7. Radioaktyviųjų medžiagų, kurios priskirtos strateginėms prekėms, importo, tranzito ir eksporto tvarką nustato Strateginių prekių kontrolės įstatymas.

8. Dėti radioaktyviųjų medžiagų į maisto produktus, žaislus, papuošalus, kosmetiką ir tokius gaminius parduoti, importuoti, eksportuoti draudžiama.

9. Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, pažeidę šio straipsnio 1 dalies reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.“

6 straipsnis. Įstatymo papildymas 8¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 8¹ straipsniu:

„8¹ straipsnis. Dokumentai, kurių reikia licencijai gauti

Asmenys, norintys gauti bet kurios šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nustatytos rūšies licenciją, turi pateikti Radiacinės saugos centrui nustatytos formos paraišką (paraiškos formą nustato Radiacinės saugos centras) ir pridėti šiuos dokumentus:

- 1) motyvuotą būsimosios veiklos paaiškinimą;
- 2) darbuotojų radiacinės saugos programą ir dokumentus, įrodančius, kad verčiantis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais bus užtikrinta žmonių ir aplinkos radiacinė sauga, kaip nustatyta Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse;
- 3) išsamią informaciją apie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius: sertifikatų ir kitų techninių dokumentų kopijas.“

7 straipsnis. Įstatymo papildymas 8² straipsniu

Papildyti Įstatymą 8² straipsniu:

„8² straipsnis. Dokumentai, kurių reikia laikinajam leidimui gauti

Asmenys, turintys valstybėje narėje išduotą dokumentą, suteikiantį teisę verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, norintys gauti laikinąjį leidimą, turi pateikti Radiacinės saugos centrui šiuos dokumentus:

- 1) prašymą išduoti laikinąjį leidimą (prašymo formą nustato Radiacinės saugos centras);
- 2) galiojančio dokumento, suteikiančio teisę verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išduoto valstybėje narėje, kopiją ir vertimą į lietuvių kalbą;
- 3) darbuotojų radiacinės saugos programą ir dokumentus, įrodančius, kad verčiantis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais Lietuvos Respublikoje bus užtikrinta žmonių ir aplinkos radiacinė sauga, kaip nustatyta Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse.“

8 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 8³ straipsniu:

„8³ straipsnis. Dokumentų, pateiktų licencijai ar laikinajam leidimui gauti, nagrinėjimas

1. Radiacinės saugos centras per 30 kalendorinių dienų nuo visų licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtinų dokumentų gavimo dienos priima sprendimą išduoti licenciją ar laikinąjį leidimą arba motyvuotą atsisakymą išduoti licenciją ar laikinąjį leidimą ir apie tai raštu informuoja asmenį, kuris pateikė paraišką išduoti licenciją ar prašymą išduoti laikinąjį leidimą.

2. Jeigu asmuo pateikė ne visus licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtinus dokumentus ir per Radiacinės saugos centro nustatytą terminą nepateikė trūkstamų dokumentų, Radiacinės saugos centras informuoja šį asmenį, kad paraiška išduoti licenciją ar prašymas išduoti laikinąjį leidimą paliekami nenagrinėti.

3. Išduoti licenciją ar laikinąjį leidimą atsisakoma, jeigu:

1) pateikti dokumentai neatitinka jiems keliamų reikalavimų;

2) valstybinės radiacinės saugos priežiūros metu nustatyta, kad pateikti klaidingi, netikslūs, neišsamūs duomenys.

4. Atsakymo dėl licencijos ar laikinojo leidimo išdavimo nepateikimas nelaikomas licencijos ar laikinojo leidimo išdavimu.“

9 straipsnis. Įstatymo papildymas 8⁴ straipsniu

Papildyti Įstatymą 8⁴ straipsniu:

„8⁴ straipsnis. Licencijos ar laikinojo leidimo patikslinimas, dublikato išdavimas, galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas ir galiojimo panaikinimas

1. Licencija ar laikinasis leidimas patikslinami, jeigu pasikeičia bent vienas iš šių licencijoje ar laikinajame leidime nurodytų duomenų: juridinio asmens, kitos organizacijos, jų filialo pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas. Apie šiuos pasikeitusius duomenis asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, privalo pranešti Radiacinės saugos centrui ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo įsigaliojimo dienos ir kartu su dokumentais, patvirtinančiais duomenų pasikeitimą, pateikti prašymą patikslinti licenciją ar laikinąjį leidimą.

2. Asmuo, praradęs licencijos ar laikinojo leidimo originalą, Radiacinės saugos centrui turi pateikti rašytinį motyvuotą paaiškinimą ir prašymą išduoti licencijos ar laikinojo leidimo dublikatą. Radiacinės saugos centras, išnagrinėjęs turimą informaciją, išduoda licencijos ar laikinojo leidimo dublikatą.

3. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas sustabdomas, jeigu:

1) vykdant veiklą pažeidžiami radiacinės saugos ar jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinės saugos reikalavimai, dėl kurių kyla grėsmė žmonių sveikatai ar gyvybei, daroma žala aplinkai;

2) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, nustatyta tvarka laiku ir išsamiai neinformavo Radiacinės saugos centro apie įvykusią radiacinę avariją ir nesiėmė priemonių, kad būtų pašalintas jos kenksmingas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai bei padariniai;

3) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka įspėtas dėl radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų ir (ar) trūkumų, per Radiacinės saugos centro nurodytą laiką šių pažeidimų ir (ar) trūkumų nepašalina;

4) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, pats kreipiasi su prašymu sustabdyti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą.

4. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymas panaikinamas, jeigu asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, pateikia Radiacinės saugos centrui:

1) prašymą panaikinti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą;

2) dokumentus ir kitą informaciją, patvirtinančius, kad radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai ir (ar) trūkumai, dėl kurių sustabdytas licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas, pašalinti (išskyrus šio straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą atvejį).

5. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas panaikinamas, jeigu:

1) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, nusprendžia nutraukti veiklą ir raštu kreipiasi į Radiacinės saugos centrą su prašymu panaikinti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą;

2) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, per Radiacinės saugos centro nurodytą laiką nepašalina pažeidimų ir (ar) trūkumų, dėl kurių šio straipsnio 3 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytais pagrindais sustabdytas licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas;

3) juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, baigiasi likvidavimo arba reorganizavimo būdu, fizinis asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, mirė.“

10 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„9 straipsnis. Licencijas, laikinuosius leidimus ir leidimus vežti radioaktyviasias medžiagas išduodančios institucijos

1. Licencijas ir laikinuosius leidimus vežklai, nurodytai šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, išskyrus licencijas, kurias išduoda Branduolinės energijos įstatyme nurodytos valstybės institucijos, išduoda, patikslina, jų galiojimą sustabdo, panaikina galiojimo sustabdymą ir panaikina jų galiojimą Radiacinės saugos centras Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka.

2. Leidimus vežti radioaktyviasias medžiagas, skirtas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoms, įmonėms, mokslo ir mokymo įstaigoms bei valstybės ir savivaldybių institucijoms, išduoda Radiacinės saugos centras, o visais kitais atvejais – Sveikatos apsaugos ministerijos teikimu Vyriausybė.“

11 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Asmenų, turinčių licenciją ar laikinąjį leidimą, pareigos

Asmenys, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, privalo:

1) užtikrinti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių sąrašo sudarymą, tinkamą jų techninę būklę ir saugumą bei saugų naudojimą ir teisės aktų nustatyta tvarka perduoti informaciją apie turimus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registru;

2) kiek įmanoma mažinti darbuotojų apšvitą;

3) jeigu ten, kur vyksta veikla, lankosi gyventojai arba laikinai dirba kitų įmonių, įstaigų ar organizacijų darbuotojai, užtikrinti radiacinę šių asmenų saugą pagal šio įstatymo ir kitų radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

4) šio įstatymo ir kitų radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams įgyvendinti ir jų įgyvendinimo priežiūrai skirti išmokytus atsakingus asmenis arba steigti radiacinės saugos padalinius;

5) užtikrinti, kad darbuotojai būtų reikiamos kvalifikacijos;

6) atlikti darbuotojų apšvitos ir darbo vietų monitoringą Radiacinės saugos centro nustatyta tvarka;

7) teisės aktų nustatyta tvarka sudaryti darbuotojų sąrašus ir juos teikti Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registru;

8) savo iniciatyva ar įgaliotų valstybės valdymo, kontrolės ir savivaldybių vykdomųjų institucijų reikalavimu nutraukti veiklą, kuri neatitinka radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;

9) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atiduoti laidoti netinkamus naudoti arba nebenaudojamus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius;

10) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlikti poveikio aplinkai monitoringą;

11) teikti Radiacinės saugos centrui (jam pareikalavus) objektyvią informaciją apie veiklos sąlygas, gaminamus ar įvežamus, parduodamus, išvežamus iš Lietuvos Respublikos gaminius su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

12) imtis prevencinių radiacinės avarijos priemonių, Vyriausybės ar jos įgaliotos

institucijos nustatyta tvarka laiku ir išsamiai informuoti Lietuvos Respublikos gyventojus ir valstybės valdymo ir kontrolės bei savivaldybių vykdomąsias institucijas apie galimą veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais pavojų, taip pat, įvykus radiacinei avarijai, imtis veiksmų ir priemonių, kad būtų pašalintos kenksmingo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai priežastys bei padariniai, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka atlyginti žalą, padarytą žmonių sveikatai ir aplinkai dėl radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo, dėl kurio kaltas asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą;

13) teisės aktų nustatyta tvarka paženklinėti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius ir kontenerius, kuriuose laikomi jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, ir pateikti jų vartotojams informaciją apie apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės;

14) šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turėdami teisę parduoti ar perduoti naudoti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, įsitikinti, kad jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių pirkėjas ar turėtojas, kuriems parduodami ar perduodami šie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, turi licenciją ar laikinąjį leidimą juos naudoti;

15) kreiptis į Radiacinės saugos centrą dėl asmens, atsakingo už I, II, III pavojingumo kategorijos uždarytą jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą, ir darbuotojų, vežančių I, II, III pavojingumo kategorijos uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, patikimumo patikrinimo organizavimo;

16) vykdyti kitas pareigas, nustatytas kituose įstatymuose ir teisės aktuose.“

12 straipsnis. 13 straipsnio pavadinimo ir 3, 4 dalių pakeitimas

1. 13 straipsnio pavadinime prieš žodį „maitinančioms“ įrašyti žodį „krūtimi“ ir jį išdėstyti taip:

„13 straipsnis. Apribojimai paaugliams, nėščioms ir krūtimi maitinančioms moterims dirbti darbus su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais“.

2. Pakeisti 13 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Darbdavys Darbo kodekso nustatyta tvarka privalo suteikti nėščiai moteriai tokį darbą, kad vaisiaus apšvita nėštumo metu neviršytų Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyto gyventojų apšvitos lygio.“

3. Pakeisti 13 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Darbdavys Darbo kodekso nustatyta tvarka privalo suteikti krūtimi maitinančiai moteriai tokį darbą, kad nebūtų organizmo radioaktyviojo užteršimo pavojaus.“

13 straipsnis. 14 straipsnio 1 ir 2 dalių pakeitimas

1. 14 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžių „įstojant į darbą“ įrašyti žodžius „pradedant dirbti“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Darbuotojams privalomas išankstinis (prieš pradedant dirbti) ir periodinis sveikatos patikrinimas. Į darbus, susijusius su jonizuojančiąja spinduliuote, asmenys gali būti priimami tik pasitikrinę sveikatą Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir turintys medicinos komisijos išvadas, kad sveikatos būklė jiems leidžia dirbti tokio pobūdžio darbus.“

2. 14 straipsnio 2 dalyje vietoj žodžio „darbdaviai“ įrašyti žodį „darbdavys“, vietoj žodžių „Darbo sutarties ir Žmonių saugos darbe įstatymų“ įrašyti žodžius „Darbo kodekso“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Jei darbuotojui konstatuoti ligos simptomai, kurie gali būti susiję su jonizuojančiosios spinduliuotės poveikiu, arba konstatuotas faktas ar įtarta, kad darbuotojo apšvita viršijo nustatytus lygius, tol, kol bus iširtos ligos ar padidintos apšvitos priežastys ir aplinkybės ir Radiacinės saugos centras duos sutikinimą darbuotojui tęsti darbą, darbdavys privalo suteikti kitą darbą, nesusietą su veikla, Darbo kodekso nustatyta tvarka.“

14 straipsnis. 15 straipsnio pavadinimo ir 1, 2 dalių pakeitimas

1. Pakeisti 15 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„15 straipsnis. Privalomasis radiacinės saugos mokymas“.

2. Pakeisti 15 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Lietuvos Respublikoje radiacinės saugos turi būti mokomi:

1) juridinių asmenų, kitų organizacijų, jų filialų darbuotojai, dirbantys su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

2) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai ir pagal darbo sutartis dirbantys darbuotojai, dirbantys ekstremalių situacijų valdymo srityje;

3) darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, pareigūnai, įmonių, įstaigų, organizacijų vadovai ar jų įgalioti asmenys ir kiti asmenys, kurių darbas (veikla) susijęs (susijusi) su paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų aptikimu.“

3. Pakeisti 15 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbdaviai privalo savo lėšomis organizuoti šio straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytų asmenų radiacinės saugos mokymą Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka, o šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų asmenų radiacinės saugos mokymą – Vyriausybės nustatyta tvarka.“

15 straipsnis. 18 straipsnio 2 dalies pakeitimas

18 straipsnio 2 dalyje vietoj žodžių „Juridinis asmuo ar įmonė, neturinti juridinio asmens teisių“ įrašyti žodį „Asmenys“, vietoj žodžių „verstis veikla, nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje“ įrašyti žodžius „ar laikinąjį leidimą“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Asmenys, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, privalo užtikrinti, kad jonizuojančiosios spinduliuotės generatoriai, baigus jų eksploataciją, būtų nepavojingi žmonių sveikatai.“

16 straipsnis. 22 straipsnio 1 dalies pakeitimas

22 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžių „Juridinis asmuo ar įmonė, neturinti juridinio asmens teisių“ įrašyti žodžius „Asmenys, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Asmenys, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, besiverčiantys medicininę apšvita lemiančia veikla, turi imtis priemonių, kad naudojama įranga, medžiagos, pagalbinės priemonės atitiktų nustatytus radiacinės saugos reikalavimus, personalas turėtų reikiamą kvalifikaciją bei būtų sukurtos ir vykdomos kokybės užtikrinimo programos, o pacientų apšvita būtų kuo mažesnė.“

17 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

23 straipsnyje vietoj žodžių „Juridiniai ir fiziniai asmenys, įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių“ įrašyti žodžius „Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai“ ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Atsakomybė už teisės aktų, reglamentuojančių radiacinės saugos reikalavimus, pažeidimus

Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, pažeidę radiacinę saugą reglamentuojančius teisės aktus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“

18 straipsnis. 24 straipsnio 2 dalies pakeitimas

24 straipsnio 2 dalyje vietoj žodžių „Civilinės saugos departamento prie Krašto apsaugos ministerijos“ įrašyti žodžius „Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Rengiant Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar atskirų jų nuostatų, susijusių su valstybės radiacinės saugos klausimais, projektus, privalo dalyvauti Aplinkos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Radiacinės saugos centro, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos ir Vidaus

reikalų ministerijos įgalioti atstovai.“

19 straipsnis. Pasiūlymas Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir kitoms valstybės institucijoms

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kitos valstybės institucijos iki 2010 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

20 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus 19 straipsnį, įsigalioja 2011 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ